

Återkopplingsrapport

Planeringsförutsättningar 2023 – 2026

Regionstyrelsen

Nämndens bidrag till fullmäktiges mål och uppdrag

Grunden för att bidra till fullmäktiges mål under 2023 ligger i genomförandet av de uppdrag som regionförvaltningen har inom staberna och VO området. Utifrån analyser, omvärldsbevakning och jämförelser som gjorts i planeringsförutsättningarna 2023 - 2026 tillsammans med arbetet i regionstyrelsens nämndplan för 2023 identifieras vilka önskade förflyttningar som nämnd och förvaltning behöver göra.

Inom målområde Hållbart samhälle ligger fokus på utveckling inom det hälsofrämjandet arbetet som bedrivs från folkhälsoenheten. Både inom ramen för styrelsens kommunikationsuppdrag och arbete med digitalisering ligger fokus inom målområdet på att bidra till en ökad tillgänglighet för länsbor till de plattformar vi har för kommunikation och dialog men även för en förbättrad tillgänglighet till hälso- och sjukvård. Styrelsen har ett antal uppdrag så som miljösamordning, fastighet, energi och inköp där viktiga bidrag finns kopplat till den miljömässiga hållbarheten i organisationen.

Inom målområde god och jämlik hälso- och sjukvård bidrar nämnden till stor del som beställare av primärvården. Den modell som används för beställningen utvecklas hela tiden för att på bästa sätt bidra till att vi i länet ska ha en bra och likvärdig kvalitet inom primärvård och tandvård i länet. De regionövergripande stödprocesserna inom HR och ekonomi som leds och utvecklas av förvaltningen är också viktiga beståndsdelar för hur nämnden bidrar till målområdet.

Inom målområde jämlik och attraktiv region bidrar regionstyrelsen med förvaltning till stor del genom det regionövergripande digitaliserings- och innovationsarbetet, där den egna förvaltningen också har stora behov av utveckling som ett led i att skapa effektivare stöd till organisationens kärnuppdrag hälso- och sjukvård samt regional utveckling. Inom förvaltningen finns också många olika typer av samarbeten och samverkan med aktörer utanför organisationen som bidrar till målområdet.

Nämndens utvecklingsinsatser och planerade verksamhetsförändringar

Regionstyrelsens olika verksamheter och dess uppdrag måste ligga i framkant och utvecklas utifrån de behov som finns inom organisationens kärnuppdrag. Sjukvården nationellt och regionen står inför ett flertal stora och betydelsefulla förändringar. Omställningen till god och nära vård handlar om att förändra arbetssätt, samverka över

vårdgränser och utgå från patienternas behov. Regionens ansvar för norra regionens högspecialiserade vård och utredningen om nationell högspecialiserad vård gör det viktigt att kunna profilera Norrlands universitetssjukhus som ett universitetssjukhus i framkant och att även fullgöra uppdraget att prioritera och intensifiera det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Dessa omställningar kommer i hög grad också att beröra och påverka regionstyrelsens olika stödverksamheter och beställarfunktionen. Regionstyrelsen måste på ett effektivt sätt driva och leda utvecklingen inom sina uppdrag men samtidigt jobba tätt tillsammans med övriga förvaltningar där själva genomförandet och implementationen ska ske.

Under 2023 kommer styrelsen bland annat att fokusera på följande utvecklingsinsatser:

- Implementera en ny modell för verksamhetsstyrning, modellen syftar till att skapa en gemensam bild av RV:s strategiska inriktning. Den ska bidra till en kultur där alla känner sig delaktiga och vet hur de bidrar till helheten och skapa förbättrade förutsättningar för uppföljning, analys och lärande.
- Skapa en framtidssäkrad organisation, pandemin har visat på samhällets sårbarhet och svårigheter för att uthålligt kunna hantera stora samhällsstörningar. Arbeta med att skapa en framtidssäkrad organisation är ett långsiktigt arbete som startats upp under 2022 och kommer att fortsätta under längre tidsperiod.
- Fortsatt utveckling av tillgängligheten på våra externa digitala kanaler så att fler kan ta till sig informationen
- Stärka en tydlig ingång till invårntjänster via 1177 och utveckla utbudet.
- Minska organisationens energianvändning och klimatpåverkan genom olika utvecklingsarbeten inom fastighet, energi, transport och inköp.
- Fortsatt utveckling av beställning och uppföljning av hälsoval med fokus på hälsofrämjande, psykisk hälsa och tillgänglighet samt utveckla uppföljning av hälsofrämjande insatser
- Nulägesinventering av hur organisationen som helhet arbetar med agenda 2030. Inventeringen ska ligga till grund för fortsatt utveckling av inriktningen på regionens arbete med hållbarhet.
- Chefer ska få starkare förutsättningar att leda, ett systematiskt arbete med ledarskap och ledarskapsutveckling är initierat och kommer att pågå under ett antal år framöver.
- En etablerad och känd strategi för kompetensförsörjning, för att stötta det långsiktiga behovet av kompetensförsörjning håller en kompetensförsörjningsstrategi som inkluderar långsiktiga åtgärder samt en åtgärdsplan för seniora medarbetare för Region Västerbotten 2023–2030 att tas fram.
- Inom ramen för arbetet med digitalisering tas utvecklingsinsatser från 2022 vidare in nästa fas där vidareutveckling och implementering när nästa steg. Det handlar om tjänster för självservice, att minska användningen av ej ändamålsenliga system och att säkerställa digitaliseringsstrategins användning. Automation och AI är två faktorer för att säkra effektivisering och effekthemtning av den utveckling som pågår och redan är implementerad.

Nämndens inriktning för kompetensförsörjning

De senaste årens pandemi har inneburit nya utmaningar men också nya möjligheter. En omställning till fler digitala lösningar har varit nödvändigt för att kunna öka och hantera arbete på distans. För att långsiktigt och hållbart nyttja denna utveckling så utarbetas nu en strategi för den flexibla arbetsplatsen med inriktning mot att skapa ett mer öppet

samarbete, tvärfunktionalitet samt bidra till ett hållbart arbetsliv ur både individ- och organisationsperspektiv.

Våra nya sätt att mötas och nya förutsättningar för att utöva ledarskap leder också till behov av att på olika sätt stärka kompetensen bland ledare och medarbetare framgent. Då en rad kompetens-utvecklingsinsatser fått ställas in eller skjutas på framtiden under pandemin har det uppstått ackumulerade kompetensutvecklingsbehov som behöver hanteras successivt framöver.

Inom Regionförvaltningen finns många olika yrken och typer av verksamheter. Tillgången på arbetskraft varierar också mellan olika kompetens-/yrkesområden från en tid till en annan. En sammanfattande beskrivning av kompetensförsörjningssituationen inom nämndens ansvarsområde är att det för närvarande finns en tämligen god tillgång till framför allt arbetskraft med samhällsvetenskaplig utbildningsinriktning. Möjligheterna att rekrytera mer specifika kompetenser och framför allt individer med längre erfarenhet, kan däremot vara en svårighet inom flera yrkesområden. Denna situation medför att kompetensförsörjningsutmaningarna skiljer sig åt och att exempelvis rekryterings- och marknadsföringsinsatser kräver anpassade insatser i förhållande till den målgrupp som efterfrågas. Kompetensutvecklingsinsatserna blir också mycket varierande och de måste i hög grad utgå från individuella planer för respektive roll.

En grundförutsättning för att kunna klara förvaltningens framtida kompetensförsörjning är att lyckas vara en attraktiv arbetsgivare och på så sätt både kunna rekrytera och behålla efterfrågad kompetens. Detta ställer bland annat krav på ett bra ledarskap och medarbetarskap med hög delaktighet och inflytande, goda karriär- och utvecklingsmöjligheter liksom en bra arbetsmiljö inom förvaltningen. Under 2022 har ett arbete startat i syfte att ta fram en ny kompetensförsörjningsstrategi för Region Västerbotten. Strategin kompletteras av en åtgärdsplan för kompetensförsörjning och en åtgärdsplan för Seniora medarbetare.

Nämndens plan för hållbar ekonomi och prioriteringar av resurser

Regionstyrelsen har ett ansvar att stödja nämnderna inom området ekonomi och planering och äger det strategiska utvecklingsansvaret för regionövergripande processer inom området. Styrelsen ska genom sina övriga uppdrag på olika sätt vara ett stöd för organisationen i arbete med styrning, ledning och effektivisering för en hållbar ekonomi.

En ekonomi i balans inom regionstyrelsens verksamheter säkerställs genom månatlig uppföljning och rapportering. Aktuella förutsättningar och frågeställningar analyseras löpande och ligger till grund för åtgärder för en hållbar ekonomi. I detta arbete kommer den fortsatta utvecklingen av planerings- och uppföljningsprocessen med digitala stöd som Stratsys och Power-BI vara centralt under år 2023.

Inför år 2023 påverkas regionen av den rådande utvecklingen i världen med hög inflation och ökade priser. Det nya pensionsavtalet för regioner och kommuner påverkar också de ekonomiska förutsättningarna. Utvecklingen har gått snabbt och då de ekonomiska förutsättningarna förändrats jämfört med planeringsförutsättningarna behöver konsekvenserna analyseras och beredas vidare inför beslut om budget i regionplanen.

Under planeringsperioden 2023–2026 finns även en del ekonomiska utmaningar inom styrelsens verksamheter kopplat till bland annat FVIS-projektet, central förvaltning resursplaneringssystem, beställning tandvård och primärvård samt investeringar i fastigheter, medicinsk teknik och IT.

- Området Digitalisering och Service arbetar löpande för att finansiera utveckling genom att skapa utrymme i befintlig förvaltning. Omställnings- och synergieffekter genom ny organisation och nya arbetssätt beräknas succesivt bidra till detta. För år 2023 och framåt ser dock området ökade förvaltningskostnader när FVIS-projektet övergår i förvaltning. Innan nyttoeffekterna av FVIS-projektet kan hämtas hem kommer kostnaderna totalt sett att öka för drift, support och licenser.
- HR ser att det, i och med införandet av resursplaneringssystemet Tessa, framkommit nya behov av kompetenser och resurstyper för att kunna stötta verksamheten i de nya arbetssätt och effektiviseringar som Tessa innebär.
- Beställare tandvård ser behov av att genomföra förändringar i ersättningsmodellen för hälsoval avseende allmän tandvård för barn och unga vuxna för att skapa bättre förutsättningar för regionens folktandvård och privata tandläkare att arbeta för god tandhälsa och en tandvård på lika villkor i hela Västerbotten.
- Primärvården ser utmaningar utifrån insatser inom psykisk hälsa, nationellt jämlik barnhälsovård, pneumokockvaccination samt ny modell för uppräknings av primärvårdens budgetram.
- Den höga inflationen innebär att utgifterna för planerade investeringsprojekt riskerar att öka vilket ger en utmaning att klara investeringsplanen inom budget. Inflationen innebär även på sikt en ökad räntekostnad i takt med att räntan på regionens lån till investeringar går upp. De ökade behoven av investeringar ställer också krav på att i budgeten skapa ekonomiskt utrymme för ökade avskrivningskostnader.

Nämndens investeringsplanering

Investeringsplanen för år 2023–2026 grundar sig på prognosen för beslutade och planerade investeringar per december 2021. Totalt för planperioden uppgår regionens planerade investeringsutgifter till 3 324 miljoner kronor. Investeringar i regionens fastigheter utgör det största investeringsområdet med 2 510 miljoner kronor.

Trots att regionen ökat investeringsnivåerna de senaste åren finns det stora investeringsbehov som inte ryms i befintlig plan. För planperioden 2023–2026 uppgår behovet av investeringar som prioriterats utanför perioden till 2 158 miljoner kronor. Den långsiktiga investeringsplaneringen visar även på stora behov efter år 2026. Totalt investeringsbehov för kommande tio år (2023–2032) beräknas uppgå till 13,4 miljarder kronor, varav investeringsbehov i regionens fastigheter uppgår till 10,4 miljarder kronor.

Under våren 2022 har det påbörjats ett arbete med att se över investeringsbehoven i regionens fastigheter utifrån förflyttningen enligt god och nära vård och målbild 2030.

När omställningen går fort riskerar det att påverka trögrörliga system som fastighetsinvesteringar vilket kan påverka verksamhet och ekonomi under lång tid. För att undvika att gårdagens krav ställs på framtidens fastigheter är det av största vikt att de förändringar i arbetssätt och flöden som digitaliseringen och förflyttningen enligt god och nära vård innebär är en integrerad del av utvecklingen i regionens fastigheter. Översynen bedöms inte i någon större utsträckning påverka planerade investeringar år 2023 men kan få större påverkan på längre sikt.

I prioriteringsarbetet inför planperioden 2023–2026 har några av de investeringsbehov som inte ryms inom nuvarande plan lyfts fram som extra viktiga att prioritera. Att inte genomföra dessa investeringar bedöms påverka verksamhetens effektivitet, arbetsmiljö och säkerhet. Det är framför allt inom områdena fastighet och medicinsk teknik som behovet att öka investeringsramarna är störst. Totalt uppgår de investeringsbehov som föreslås läggas till investeringsplanen 2023–2026 till 457 miljoner kronor.

Nedan presenteras de investeringar som investeringsplanen 2023–2026 föreslås utökas med.

Område	Investeringsobjekt	2023	2024	2025	2026	Totalt
Fastighet	Hand & Plastik	55				55
Fastighet	Labmodul	22				22
Fastighet	Lustgasdestruktion	6				6
Fastighet	År 2026, by 23, by 10F m.m.				241	241
MT	Reinvesteringar	20	10	27	15	72
MT	Strategiska investeringar	10	25	8	15	58
IT	Infrastruktur för mobilitet	2	1			3
Summa		115	36	35	271	457

Tabellen visar de investeringsobjekt och de utgifter per år som investeringsplanen 2023–2026 föreslås utökas med.

Hand och plastik (+ 55 Mkr): Reinvestering i fastigheten ligger i investeringsplanen år 2027. Genom att tidigarelägga projektet uppnås snabbare kostnads- och tidsbesparingar, förbättrade flöden samt ökad patientsäkerhet. Investeringen bedöms lönsam utifrån ekonomisk påverkan på driftram, effektivare nyttjande av resurser och behov av produktionsökningar för operationsverksamheter. Kostnadsbesparingar per år uppgår till 2,2 miljoner kronor för minskat behov av extern hyra lokaler och 0,2 miljoner kronor i minskade kostnader för utomlänsvård. Samtidigt bedöms intäkterna öka med 2,7 miljoner kronor per år genom effektivisering, samordning och bättre planering för Hand och plastikverksamheten.

Labmodul (+22 Mkr): Om investeringen inte genomförs kan regionen inte erbjuda ändamålsenliga lokaler till Umeå Universitet. Investeringen i en labmodul skapar tid för planering av en långsiktigt modern lab-funktion som säkerställer en framtidssäkrad, rationell och effektiv analysverksamhet samt forskning och utbildning tillsammans med Umeå Universitet. Investeringen innebär ingen kostnad för regionen då hyresavtalet med Umeå Universitet finansierar drift- och avskrivningskostnad. Investeringen är beslutad och påbörjas år 2022.

Lustgasdestruktion (+ 6 Mkr): Region Västerbotten har som målsättning att bli klimatneutrala till år 2045 och att minska klimatutsläppen till 2030 med minst 60 procent. Rening av lustgas från förlossningsavdelningarna i Lycksele och Skellefteå

beräknas ge minskade utsläpp med 184 ton koldioxidekvivalenter årligen vilket är en minskning med 44 procent av regionens totala utsläpp av lustgas. För denna investering finns bidrag att söka från Klimatklivet motsvarande 50 procent av kostnaden. Om investeringen inte genomförs kvarstår utsläpp avseende lustgas på nuvarande nivåer.

Fastighetsinvesteringar år 2026 (+ 241 Mkr): Investeringsnivån för fastighetsinvesteringar år 2026 är baserad på den tidigare framtagna planen på 500 miljoner kronor per år. Föreslagen investeringsnivå för fastighetsinvesteringar år 2026 uppgår till 741 miljoner kronor vilket överstiger befintlig plan med 241 miljoner kronor. En nedprioritering utav detta skulle också få konsekvenser på tidigare år då majoriteten av de projekt som ligger år 2026 startas tidigare i planperioden.

Konsekvens av att behöva prioritera ned ramen för 2026 skulle vara att Byggnad 23 eller Byggnad 10 F skulle behöva pausas alternativt skjutas på.

Byggnad 23:

Avsikten är att skapa ett medicinskt centrum med verksamhetsnära aktörer såsom infektionskliniken, reumatologisk mottagning och medicencentrum. Verksamheterna är idag spridda på 11 byggnader och cirka 20 våningsplan vilket skapar dåliga patient- och verksamhetsflöden som i sin tur skapar ineffektivitet med bland annat långa gångtider för läkarna. I befintlig investeringsplan 2022–2025 beslutades att tidigarelägga projektet vilket innebar att en del av den totala projektbudgeten hamnade utanför planeringsperioden. Nyttor med investeringen är bland annat minskat reinvesteringsbehov i byggnaden där Reumatologen är placerad, minskad förhyrning av paviljonger, bättre arbetsmiljö samt förbättrade och effektivare vårdflöden. Avslut av förhyrning av paviljonger motsvarande en kostnad på 10,2 miljoner kronor per år bedöms kunna ske år 2027.

Byggnad 10F:

Investeringen är väldigt central för att flöden ska fungera både mot byggnad 10 C, D, E och byggnad 23. Exempelvis kommer verksamheter att hamna på samma våningsplan men i olika huskroppar. Investeringen finns med i fastighetsutvecklingsplanen, lokalförsörjningsplanen och förvaltningsplanen.

Avsikten med investeringen är att skapa patientsäkra flöden för neurokirurgiska patienter i byggnad 10 F med NIVA på samma våningsplan som operation och röntgen. Byggnad 23 kommer att samla hela medicencentrum och infektionskliniken men för att få tydliga invärtes medicinska patientflöden mot akutmottagning och röntgen behöver byggnad 10 F vara renoverat. Fastighet har redan delvis renoverat denna byggnad genom byte av ventilation, åtgärdat fasad och nästan alla fönster mm. När den planerade investeringen är genomförd är byggnaden klar att användas under ytterligare en livscykel.

Om investeringen inte genomförs kommer lokalerna att stå tomma och ändå kosta pengar för värme och drift och regionen kommer inte att kunna ta bort paviljonger som i nuvarande investeringsplan kan tas bort efter att byggnad 23 är färdigställd. Verksamhetsmässigt är det en fördel att färdigställa byggnad 23 strax efter byggnad 10F eller parallellt. Det skapar utrymme för verksamheterna NHHC, medicin samt infektion att samla ihop sina verksamhetsområden, skapa synergieffekter avseende nyttjande av lokaler och ge förutsättningar för en bra arbetsmiljö.

Reinvesteringar MT (+72 Mkr): Omställningen till god och nära vård kommer att kräva en ordentlig genomgång och uppgradering av basutrustning inom primärvården. Stort behov av ersättning av befintlig utrustning som på många håll börjar bli utsliten. Nya hälsocentraler behöver utrustas och ambulansparken behöver ständigt förnyas. Inom tandvården finns stora behov att ersätta åldrad utrustning som genererar mer service. Även inom Länssjukvården är teknikparken i stort behov av ersättningar.

Utan utökning av investeringsramen kommer regionen inte att klara omställningen mot en god och nära vård och inte kunna leverera vård på rätt sätt, rätt plats och i rätt tid. En annan konsekvens är ökade servicekostnader för MT/tandvård, arbetsmiljörisker för tandvårdspersonalen när inte utrustningen fungerar som den ska, samt att produktion, vårdköer och intäkter påverkas.

Strategiska investeringar MT (+58 Mkr): Strategiska satsningar är nödvändiga för utveckling av regionvård, forskning, produktion, patientsäkerhet och effektivare flöden. Automation av patologi och anskaffning av genomsekvenseringsutrustning är exempel på oerhört viktiga investeringar. Ny MR behövs i Skellefteå redan i närtid på grund av ökningen av undersökningar. En ny PET-CT behövs också, både på grund av höga volymer och redundansskäl. Om den går ned får det omedelbara konsekvenser. Vi ser även en utökning av angiografilab, förmodad byggnation av hybridlab, utökning av respiratorplatser för både vuxna och barn. I Lycksele byggs för närvarande Länken och även uppvakningsenheten och akuten behöver ombyggnationer för att möta behoven. I Skellefteå står vi inför byggnation av ny sjukhusbyggnad. De stora tekniska investeringarna för detta sjukhus ligger förmodligen längre fram i tiden men investeringar inför dessa byggnationer kommer att bli omfattande. Tandvårdens strategiska satsning på ett tandtekniskt lab kräver effektiva lösningar och satsningar på digitala hjälpmedel vilket ger nya möjligheter och billigare framställning av tandtekniska produkter.

Utan utökning av investeringsramen för strategiska investeringar i medicinteknisk utrustning kommer regionen halka efter i utvecklingen och inte kunna leverera efterfrågad diagnostik, både inom Västerbotten och sjukvårdsregionalt.

Infrastruktur för mobilitet (+3 Mkr): Ett mobilt arbetssätt är framför allt en central del vid införandet av FVIS, men det är också en viktig del för utvecklingen av informationsspridning och kommunikation inom telefoni och larmområdet. Ur verksamhetens perspektiv utgör mobil kommunikation en framtida viktig kommunikationskanal. Det stärker också ett av våra strategiska ben inom telefonin. En bättre infrastruktur för vår mobilitet kan också öka vårt försvar mot externa cyberattacker. Mobilitet möjliggör också effektiviseringar genom tidsbesparingar, vilket i sin tur ger mer tid till vård. Nyttokalkyl har tagits fram inom FVIS-programmet.

Konsekvensen om investeringen inte genomförs är att nyttor kopplat till mobilitet inom FVIS-programmet inte kommer att kunna realiseras.